Кыргызстандын тарыхы боюнча мамлекеттик экзамендин болжолдуу суроолору

1. Кыргызстандын тарыхы – дүйнөлүк тарыхтын курамдык бөлүгү. Курстун максаты жана милдеттери.
1. История Кыргызстана – составная часть всемирной истории. Цель и задачи курса.
2. Кыргызстандын тарыхынын мезгилдери жана негизги этаптары.
2. Периодизация и основные этапы истории Кыргызстана.
3. Алгачкы коомдук түзүлүш – тарыхый процесстин баштапкы этабы. Теңир-Тоодогу адам ишмердигинин алгачкы издери.
3. Первобытнообщинный строй как начальный этап исторического процесса. Первые следы человеческой деятельности на Тянь-Шане.
4. Теңир-Тоонун коло доорунундагы байыркы малчы жана жер иштетүүчү уруулары.
4. Древние пастушеско-земледельческие племена Тянь-Шаня эпохи бронзы.
5. Теңир-Тоодогу сактардын байыркы уруулук бирикмелери. Б.з.ч. VIII–б.з.ч. II к-дар.
5. Древнейшие союзы племен саков на территории Кыргызстана. VIII-II вв. до
6. Усунь мамлекети.
6. Государство Усунь.
7. Давань мамлекети.
7. Государство Давань.
8. Байыркы Кыргыз ээлиги. «Кыргыз» этниминин алгачкы эскерилиши.
8. Древнее владение Кыргыз. Первое упоминание этнонима «кыргыз».
9. VI – VIII к-гы Енисейдеги Кыргыз мамлекети.
9. Государство енисейских кыргызов в VI – VIII вв.
10. Кыргыздардын Улуу державасы. Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн соңку өнүгүшү. IX – XIII к-дар.
10. Кыргызское Великодержавие. Дальнейшее развитие кыргызской государственности. IX – XIII вв.
11. Енисейлик кыргыздардын чарбасы жана маданияты.
11. Хозяйство и культура енисейских кыргызов.
12. Байыркы түрктөрдүн келип чыгышы. «Түрк» этноними.
12. Происхождение древних тюрок. Этноним «тюрк».
13. Түрк каганатынын түзүлүшү жана өнүгүшү.
13. Образование и развитие Тюркского каганата.
14. Жети-Суу жана Теңир-Тоодогу Батыш Түрк каганаты.
14. Западно-Тюркский каганат в Семиречье и Тянь-Шане.
15. Түргөш каганаты.
15. Тюргешский каганат.
16. Түрктөрдүн Тан империясынын басып алуусуна каршы күрөшү. 751-ж-гы Таластагы салгылашуу жана анын тарыхый мааниси.
16. Борьба тюрков с Танской агрессией. Таласская битва 751 г. и ее историческое значение.

17. Карлуктардын мамлекети.
17. Карлукский каганат.
18. Карахандар кагандыгы. X – XIII к-дын башталышы.
18. Караханидский каганат. X – начало XIII вв.
19. Карахандар мезгилиндеги маданияттын өнүгүшү.
19. Развитие культуры в эпоху караханидов.
20. Жусуп Баласагын – орто кылымдагы түрк аалымы.
20. Жусуп Баласагын – средневековый тюркский мыслитель.
21. Махмуд Кашгари – түрколог-илимпоз.
21. Махмуд Кашгари – средневековый тюрколог ученый.
22. Теңир-Тоону моңголдордун каратып алышы. Кыргызстан Чагатай улусунун курамында.
22. Завоевание монголами Тянь-Шаня. Кыргызстан в составе улуса Чагатая.
23. Хайду мамлекетинин түзүлүшү жана өнүгүшү.
23. Образование и развитие государства Хайду.
24. Моголстан мамлекети. XIV – XV к-дар.
24. Государство Моголистан. XIV – XV вв.
25. Моголстандын калкынын Тимурдун жана тимурийлердин баскынчылыгына каршы күрөшү.
25. Борьба населения Моголистана против нашествие Тимура и тимуридов.
26. Кыргыздардын келип чыгышы жөнүндө изилдөөчүлөрдүн божомолдору. «Кыргыз» этнонимы.
26. Гипотезы ученых о происхождении кыргызов. Значение этнонима «кыргыз».
27. Кыргызстандагы байыркы жана орто кылымдардагы этникалык процесстер. Кыргыз элинин калыптанышынын этникалык башаты жана этаптары.
27. Этнические процессы на территории Кыргызстана в древности и средневековье. Этнические истоки и этапы формирования кыргызского народа.
28. Кыргыз элинин калыптануу процессинин аякташы. XV к. аягы – XVI к. башы.
28. Завершение процесса формирования кыргызского народа в конце XV – начале XVI вв.
29. Моголстандагы үстөмдүк үчүн кыргыздардын могол хандарына каршы күрөшү. Мухаммед кыргыз жана кыргыз элинин биригиши.
29. Борьба кыргызов против могольских феодалов за господство в Моголистане. Мухаммед-кыргыз и консолидация кыргызских племен.
30. Кыргыз элинин XVI – XVIII к-гы коомдук-саясий түзүлүшү жана социалдык-экономикалык мамилелери.
30. Общественно-политический строй и социально-экономические отношения кыргызов в XVI-XVIII вв.
31. Кыргыз элинин Жуңгар хандыгынын баскынчылыгына каршы күрөшү. (XVII к. орто чени – XVIII к. биринчи жарымы.)

31. Борьба кыргызского народа против завоеваний Джунгарского ханства. (сер. XVII – первая половина XVIII вв.)
32. Кыргыздардын Цин-Кытай империясынын басып алуучулук саясатына каршы турушу. XVIII к-дын экинчи жарымы.
32.Отпор кыргызского народа захватническим устремлениям Цинского Китая (вторая половина XVIII в.)
33. XVIII к-дын экинчи жарымындагы кыргыз-казак мамилелери.
33. Кыргызско-казахские взаимоотношения во второй половине XVIII в.
34. Кыргызстанды Кокон хандыгынын каратып алышы.
34. Завоевание Кыргызстана Кокандским ханством.
35. Кубат бий – кыргыздардын башчысы.
35. Кубат бий – предводитель кыргызов.
36. Алымбек датканын ишмердиги.
36. Деятельность Алымбека-датки.
37. Кыргыз элинин Кокон хандыгынын мезгилиндеги социалдык-экономикалык абалы.
37. Социально-экономическое положение кыргызов в период господства Кокандского ханства.
38. Кыргыз элинин Кокон хандыгынын үстөмдүгүнө каршы күрөшү.
38. Борьба кыргызского народа против гнета Кокандского ханства.
39. Тайлак батыр – кокондуктарга каршы элдик күрөштүн жетекчиси.
39. Тайлак баатыр – предводитель антикокандских движений кыргызов.
40. Кыргызстандын XVIII – XIX к-дын ортосундагы маданияты.
40. Культура Кыргызстана в XVIII – сер. XIX вв.
41. Алгачкы кыргыз-орус элчилик байланыштары. (XVIII к. акыры – XIX к. ортосу.)
41. Первые кыргызско-русские посольские связи (конец XVIII – середина XIX вв.)
42. Атаке баатырдын кыргыз тарыхындагы орду.
42. Роль Атаке баатыра в истории кыргызов.
43. Кыргызстандын жана Россиянын өз-ара жакындашуусунун тарыхый өбөлгөлөрү.
43. Исторические предпосылки сближения кыргызов с Россией.
44. Ормон хандын ишмердүүлүгү.
44. Деятельность Ормон-хана.
45. Түндүк кыргыздардын Россиянын букаралыгын кабыл алышы.
45.Присоединение Северного Кыргызстана к России.
46. Боромбай Меңмурат уулунун ишмердиги.
46. Деятельность Боромбая Менмурат уулу.
47. Байтик баатырдын ишмердиги.
47. Деятельность Байтик баатыра.
48. Түштүк кыргыздардын 1873-1876-ж-дагы Кокон хандыгына каршы көтөрүлүшү.
48. Антикокандское восстание южных кыргызов 1873 – 1876 гг.
49. Молдо Искак Асан уулу – Полот хан.

49. Исхак Асан уулу – Полот-хан.
50. Түштүк Кыргызстанды Россиянын каратып алышы.
50. Завоевание Россией Южного Кыргызстана.
51. Курманжан датка – Алай кыргыздарынын башкаруучусу.
51. Курманжан-датка – правительница алайских кыргызов.
52. Кыргызстандын Россияга кошулушунун мааниси жана натыйжалары.
52. Значение и последствия присоединения Кыргызстана к России.
53. Кыргызстандын Россия империясынын курамындагы административдик-аймактык жана соттук түзүлүшү.
53. Административно-территориальное и судебное устройство Кыргызстана в составе Российской империи.
54. Падышачылыктын Кыргызстандагы агрардык жана салык саясаты.
54. Аграрная и налоговая политика царизма в Кыргызстане.
55. Кыргызстандын XIX к-дын экинчи жарымы – XX к-дын башындагы социалдык-экономикалык өнүгүшү.
55.Социально-экономическое развитие Кыргызстана во второй половине XIX – начале XX вв.
56. Манап Шабдан баатырдын ишмердиги.
56. Деятельность манапа Шабдан баатыра.
57. 1898-ж-дагы Анжиян көтөрүлүшү: себептери, мүнөзү, кыймылдаткыч күчтөрү.
57. Андижанское восстание 1898 г.: причины, характер, движущие силы.
58. Кыргызстандын XIX к. экинчи жарымы – XX к. башындагы маданияты.
58. Культура Кыргызстана во второй половине XIX – начале XX вв.
59. Кыргыз элинин XIX к-дын экинчи жарымы – XX к-дын башындагы коомдук-саясий жана философиялык ой-жүгүртүүлөрү: Калыгул Бай уулу, Арстанбек Буйлаш уулу, Молдо Нияз, Молдо Кылыч.
59. Общественно-политическая и философская мысль кыргызов во второй половине XIX в.: Калыгул Бай уулу, Арстанбек Буйлаш уулу, Молдо Нияз, Молдо Кылыч.
60. XIX к. аягы – XX к-дын башындагы акындар поэзиясынын өнүгүшү: Токтогул Сатылганов, Тоголок Молдо (Байымбет Абдрахманов), Барпы Алыкулов.
60. Развитие акынской поэзии во второй половине XIX – начале XX вв.: Токтогул Сатылганов,Тоголок Молдо (Байымбет Абдырахманов) Барпы Алыкулов.
61. XX к. башындагы алгачкы кыргыз тарыхчылары жана агартуучулары: Осмоналы Сыдык уулу, Белек Солтоноев, Ишеналы Арабаев, Ыбрайым Абдырахманов.
61. Первые кыргызские историки и просветители начала XX вв.: Осмоналы Сыдыков, Белек Солтоноев, Ишеналы Арабаев, Ыбрайым Абдырахманов.
62. Кыргыз элинин 1916-ж-гы улуттук-боштондук көтөрүлүшү.
62. Национально-освободительное восстание кыргызского народа 1916 г.
63. Падышачылык бийлик кулагандан кийинки Кыргызстандагы абал. Убактылуу өкмөттүн колониялык саясаты.

63. Обстановка в Кыргызстане после свержения царского самодержавия. Колониальная политика Временного правительства.
64. 1917-ж-гы февраль революциясынан кийинки Кыргызстандагы саясий уюмдардын түзүлүшү.
64.Возникновение политических организаций в Кыргызстане после февральской буржуазной революции 1917 г.
65. Кыргызстанда совет бийлигинин орношу жана анын өзгөчөлүктөрү.
65. Установление советской власти в Кыргызстане и его особенности.
66. Совет бийлигинин Кыргызстандагы алгачкы социалдык-экономикалык кайра түзүүлөрү.
66. Первые социально-экономические преобразования советской власти в Кыргызстане.
67. Кыргызстандагы граждандык согуш. «Согуштук коммунизм» саясаты.
67. Гражданская война в Кыргызстане. Политика «военного коммунизма».
68. Басмачылык кыймыл (жаңы көз караш). Кыргызстандын түштүгүндөгү совет бийлигине каршы күчтөрдү жоюнун чаралары.
68. Басмаческое движение (новый взгляд). Мероприятия советской власти в борьбе с басмачеством на юге Кыргызстана.
69. Граждандык согуштан кийинки Кыргызстандагы абал. Жаңы экономикалык саясатка өтүү.
69. Обстановка в Кыргызстане после окончания гражданской войны. Переход к новой экономической политике (НЭП).
70. Кыргызстандагы XX к-дын 20-ж-гы социалдык-экономикалык кайра түзүүлөр.
70. Социально-экономические преобразования в Кыргызстане в 20-е годы XX в.
71. Кыргызстандагы 1920-ж-гы маданий курулуш.
71. Культурное строительство в Кыргызстане в 20-е гг. XX в.
72. Улуттук мамлекеттүүлүктү түзүү кыймылынын башталышы. Кыргыз Тоолуу областын түзүүгө жасалган аракеттер.
72. Начало движения за обретение национальной государственности. Попытки создания Кыргызской Горной области.
73. А. Сыдыковдун саясий ишмердиги.
73. Политическая деятельность А. Сыдыкова.
74. Орто Азиянын улуттук-мамлекеттерге бөлүнүшү. Кара-Кыргыз автономиялуу областынын түзүлүшү.
74. Национально-государственное размежевание Средней Азии. Образование Кара-Кыргызской автономной области.
75. И. Айдарбековдун мамлекеттик ишмердиги.
75. Государственная деятельность И. Айдарбекова.
76. КАОнун Кыргыз Автономиялуу Республика болуп түзүлүшү. Кыргыз АССРинин биринчи Конституциясы (1929-ж.).
76. Преобразование КАО в Автономную Республику. Первая Конституция Кыргызской АССР (1929 г.).
77. Ж. Абдрахмановдун кыргыз-советтик улуттук мамлекеттүүлүгүнүн

түзүлүшүнө кошкон салымы.
77. Вклад Ю. Абдрахманова в становление кыргызской советской национальной государственности.
78. Кыргыз АССРинин союздук республика болуп түзүлүшү. Кыргыз ССРинин Конституциясынын кабыл алынышы (1937-ж.).
78. Преобразование Кыргызской АССР в союзную республику. Принятие Конституции Кыргызской ССР (1937 г.).
79. А. Орозбековдун мамлекеттик ишмердиги.
79. Государственная деятельность А. Орозбекова.
80. Кыргызстанда индустриялаштыруунун ишке ашырылышы.
80. Осуществление индустриализации Кыргызстана.
81. Кыргызстанда айыл чарбасын коллективдештирүү. Көчмөн жана жарым көчмөн чарбаларды жерге отурукташтыруу.
81. Коллективизация сельского хозяйства Кыргызстана. Переход кочевых и полукочевых хозяйств к оседлости.
82. Кыргызстандын 1930-ж-гы маданий өнүгүшү.
82. Культурное развитие Кыргызстана в 30-е гг. XX в.
83. Б. Исакеевдин мамлекеттик ишмердиги.
83. Государственная деятельность Б. Исакеева.
84. Административдик-командалык башкаруу мезгилиндеги Кыргызстандын коомдук-саясий өнүгүшү. Массалык репрессиялар.
84. Общественно-политическое развитие Кыргызстана в условиях утверждения административно-командной системы. Массовые репрессии 30-х гг.
85. Кыргызстандык жоокерлердин Улуу Ата Мекендик согуштун майдандарындагы күжүрмөн эрдиктери. И.В. Панфилов, Д. Шопоков, Ч. Түлөбердиев, К. Үсөнбеков, Д. Асанов ж.б.
85. Боевые подвиги кыргызстанцев на фронтах Великой Отечественной войны. И.В. Панфилов, Д. Шопоков, Ч. Тулебердиев, К. Усенбеков, Д. Асанов и др.
86. Кыргызстандык эмгекчилеринин Улуу Ата Мекендик согуш жылдарындагы каармандыктары. З. Кайназарова, А. Анаров ж.б.
86. Трудовой героизм кыргызстанцев в годы Великой Отечественной войны. З. Кайназарова, А. Анаров и др.
87. 1946-1960-ж-дагы эл чарбасын кайра калыбына келтирүү жана өнүктүрүү.
87. Восстановление и развитие народного хозяйства в 1946 – 1960 гг.
88. Кыргызстандагы 1950-ж-гы маданияттын өнүгүшү. Маданий чөйрөдөгү жана илим-билимдеги партиялык үстөмдүк жана репрессиялар.
88. Развитие культуры в Кыргызстане в 1950-е годы. Диктат партии и репрессии в культурной сфере, науке и образовании.
89. Кыргызстандын 1946-1960-ж-гы коомдук-саясий өнүгүшү. Коомдук турмушту демократташтырууга жасалган аракеттер жана анын аягына чыкпай калышынын себептери.
89. Общественно-политическое развитие Кыргызстана в 1946 – 1960 гг.

Попытки демократизации общественной жизни и причины их незавершенности.
90. И. Раззаковдун мамлекеттик ишмердиги.
90. Государственная деятельность И. Раззакова.
91. Кыргызстандын 1960-1 980-ж-дын биринчи жарымындагы социалдык-экономикалык өнүгүшү.
91.Социально-экономическое развитие Кыргызстана в 1960-е – первой половине 1980-х гг.
92. Кыргызстандын 1960-1980-ж-гы маданиятынын өнүгүшү.
92. Культурное развитие Кыргызстана в 1960-е – первой половине 1980-х гг.
93. Кыргызстандын 1960-1980-ж-дын биринчи жарымындагы коомдук-саясий өнүгүшү.
93. Общественно-политическое развитие Кыргызстана в 1960-е – первой половине 1980-х гг.
94. Т. Усубалиевдин мамлекеттик ишмердиги.
94. Государственная деятельность Т. Усубалиева.
95. Кыргызстандандын 1970-1980-ж-дын биринчи жарымындагы саясий, экономикалык жана социалдык өнүгүшүндөгү кризистик көрүнүштөрдүн белгилери.
95. Признаки политического, экономического и социального кризиса в 1970-е – первой половине 1980-х гг.
96. Кайра куруу саясатынын зарылдыгы, максаты жана милдеттери (1985-1991-ж-дар.).
96. Необходимость, цель и задачи политики перестройки. 1985 – 1991 гг.
97. Кыргызстандагы кайра куруу мезгилиндеги экономикалык реформалардын мааниси. Жөнгө салуучу нарк (рынок) экономикасына өтүүнүн маселелери жана кыйынчылыктары.
97. Сущность политической и экономической реформы в период перестройки в Кыргызстане. Проблемы и трудности перехода к регулируемой рыночной экономике.
98. Кайра куруу мезгилиндеги Кыргызстандагы саясий реформалардын мааниси. Жетишкендиктер жана жаңылыштыктар.
98. Основные направления политических реформ в Кыргызстане в годы перестройки. Достижения и ошибки.
99. Кайра куруу мезгилиндеги республикадагы коомдук турмушту демократташтыруу. Коомдук-саясий кыймылдардын жана бирикмелердин пайда болушу.
99. Демократизация общественной жизни в Кыргызстане в период перестройки. Возникновение общественно-политических объединений и движений.
100. Көз каранды эмес Кыргыз мамлекетинин түзүлүшү жана эл аралык коомчулукта таанылышы.
100. Образование независимого государства Кыргызстан и его международное признание.
101. Кыргыз Республикасындагы саясий реформалар.

101. Политические преобразования в Кыргызской Республике.
102. Кыргыз Республикасынын мамлекеттик белгилери (символдору).
102. Государственные символы Кыргызской Республики.
103. Кыргыз Республикасынын Конституциясынын кабыл алынышы (1993-ж.). Конституцияга өзгөртүүлөрдүн жана толуктоолордун киргизилиши.
103. Принятие Конституции Кыргызской Республики (1993 г.). Внесение изменений и дополнений в Конституцию.
104. Кыргыз Республикасынын тышкы саясаты.
104. Внешняя политика Кыргызской Республики.
105. Кыргызстандагы эл аралык терроризмге жана диний экстремизмге каршы күрөш. Баткендеги 1999, 2000-ж-гы окуялар.
105. Кыргызстан в борьбе с международным терроризмом и религиозным экстремизмом. Баткенские события (1999, 2000 гг.).
106. Кыргыз Республикасындагы саясий партиялардын, коомдук бирикмелердин жана кыймылдардын ишмердиги.
106. Деятельность политических партий, общественных объединений и движений в Кыргызской Республике.
107. Эгемендүү Кыргызстандагы экономикалык реформалар.
107. Экономические реформы в независимом Кыргызстане.
108. Көз каранды эместик жылдарындагы Кыргызстандын маданияты.
108. Культурные преобразования в Кыргызской Республике.
109. «Манас» эпосунун 1000 жылдыгын белгилөө жана анын мааниси (1995-ж.).
109. Празднование 1000-летия эпоса «Манас» и его значение (1995 г.).
110. Кыргыздардын Бүткүл дүйнөлүк биринчи курултайы улуттук кайра жаралууга жана биригүүгө карай жасалган кадам (1992-ж.).
110. Первый Всемирный курултай кыргызов (1992 г.). Пути национального возрождения и объединения Кыргызской Республики.
111. Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн 2200 жылдыгын (2003-ж.) жана Ош шаарынын 3000 жылдыгын (2000-ж.) белгилөө жана анын мааниси
111. Празднование 2200-летия кыргызской государственности и 3000-летия Оша (2003 г.)
112. Кыргызстандагы март (2005-ж.) революциясы. Келип чыгуу себептери жана кыймылдаткыч күчтөрү.
112. Причины и движущие силы революции 24 марта 2005 г. в Кыргызстане.
113. Кыргызстандагы апрель (2010-ж.) революциясынын чыгуу себептери жана кыймылдаткыч күчтөрү. Кыргызстандын түштүгүндөгү 2010-ж. июнь айындагы кайгылуу окуялар.
113. Причины и движущие силы апрельской революции 2010 г. в Кыргызстане. Июньские трагические событие 2010 г. на юге Кыргызстана.
114. Кыргыз Республикасынын жаңы Конституциясын кабыл алуу боюнча 2010-ж-гы Бүткүл элдик референдум. 2010-ж-гы парламенттик шайлоолор.
114. Всенародный референдум по принятию Новой редакции Конституции Кыргызской Республики 2010 г. Парламентские выборы 2010 г.

115. 2011-ж-дын 30-октябрындагы Президенттик шайлоолор. Коомдук-саясий туруктуулукту бекемдөөгө карай багыт алуу.
115. Президентские выборы 30 октября 2011 г. в Кыргызстане. Курс на укрепление политической стабильности в обществе.
116. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн коррупцияга, өлкөдөгү социалдык-экономикалык кырдаалды жакшыртууга карата көргөн чаралары.
116. Меры Правительства Кыргызской Республики по борьбе с коррупцией, улучшению социально-экономической ситуации в стране.
117. Кыргыз Республикасындагы 2015-ж-дын 4-октябрындагы парламентик шайлоолор.
117. Парламентские выборы в Кыргызской Республике 4 октября 2015 г.
118. 2017-жылдын 15-октябрындагы Президенттик шайлоолор. Коомдогу саясий туруктуулука багыт алуунун жаңы кадамдары.
118. Президентские выборы 15 октября 2017 г. Новые шаги в укреплении политической стабильности в обществе.
119. Кыргыз Республикасынын Конституциясы боюнча боюнча 2021-жылдагы Бүткүл элдик референдум. Парламенттик шайлоолор.
119. Всенародный референдум по Конституции Кыргызской Республики 2021 г. Парламентские выборы 2021 г.
120. 2021-жылдын 10-январындагы Президенттик шайлоолор. Коомдогу саясий туруктуулукту бекемдөөнүн жаңы кадамдары.
120. Президентские выборы 10 января 2021 г. Новые шаги в укреплении политической стабильности в обществе.

Заведующий кафедрой
истории Кыргызстана
к.и.н., доцент

Асанов Т.И.